

Onko energiaa?

Puhutaan energiasta

- Mistä energiaa saadaan?
- Mihin energiaa kuluu?
- Miksi energiaa kannattaa säästää?
- Miten voin itse toimia?

Mistä energiaa saadaan?

Mihin kaikkeen päivän aikana käytät energiaa?

- Ennen koululle lähtöä
- Koulussa
- Koulun jälkeen
- Viikonloppuna

Mitä energia on?

Mistä energiaa saadaan?

- Aurinko
- Ilma
- Maaperä
- Vesistö
- Biomassa
- Hiili, öljy, kaasu

- Aurinkovoima
- Tuulivoima
- Aaltovoima
- Vesivoima
- Ydinvoima
- Hiili, öljy, kaasu

- Vesi
- Aurinko
- Tuuli
- Aaltovoima
- Biokaasu
- Puuperäiset polttoaineet
- Uusiutuva jäte (esim. puupohjainen)

Mitä energia on?

Uusiutuva ja uusiutumaton energia

- Hiili
- Öljy
- Maakaasu
- Ydinvoima
- Turve
- Uusiutumaton jäte (esim. öljypohjainen)

Fossiilista vai fossiilivapaata energiaa?

- Fossiilinen energia
  - muodostunut biomassasta sekä eliöistä, jotka ovat varastoituneet maaperään miljoonia vuosia sitten
  - kaikki fossiiliset polttoaineet ovat uusiutumattomia luonnonvaroja
- Fossiilivapaa energia
  - kaikki uusiutuva energia
  - ydinvoima

Ilmastonmuutos

- Fossiilinen energia lisää kasvihuonekaasuja, jotka kiihdyttävät ilmastonmuutosta. Tämä aiheuttaa mm:
  - vedenpinnan nousu, jääpeitteiden häviäminen, tautien lisääntyminen, ruoan puute, kuivuus, tulvat ja muut ympäristöhaitat
- Energian säästöllä ja energiatehokkuutta parantamalla:
  - vähennetään energian tuotannon tarvetta ja fossiilisten polttoaineiden käytöstä syntyviä päästöjä
- Suomessa tuotetaan ensisijaisesti fossiilivapaata tai uusiutuvaa energiaa
  - ydinvoima, vesivoima, tuuli- ja aurinkovoima

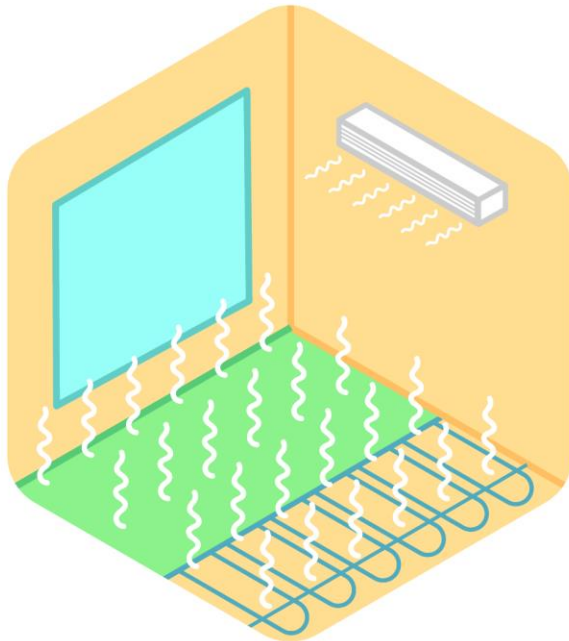

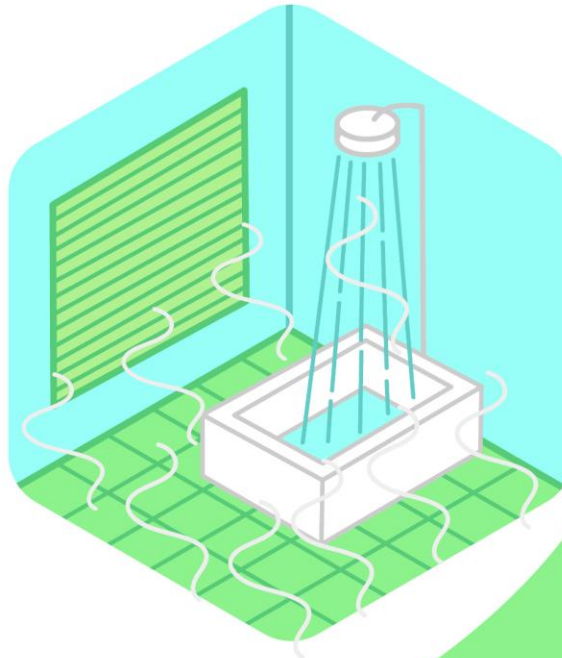
Millainen
energiankäyttäjä
sinä olet?

Mihin energiaa kuluu kotona?

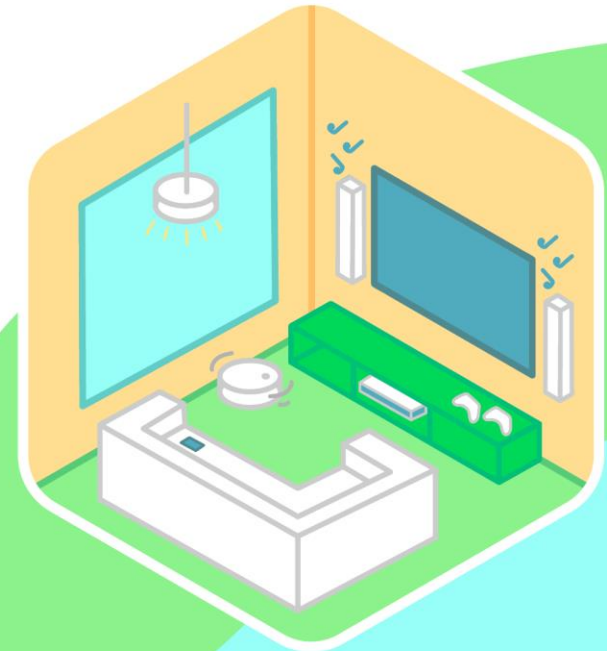
Lämmitys
50%

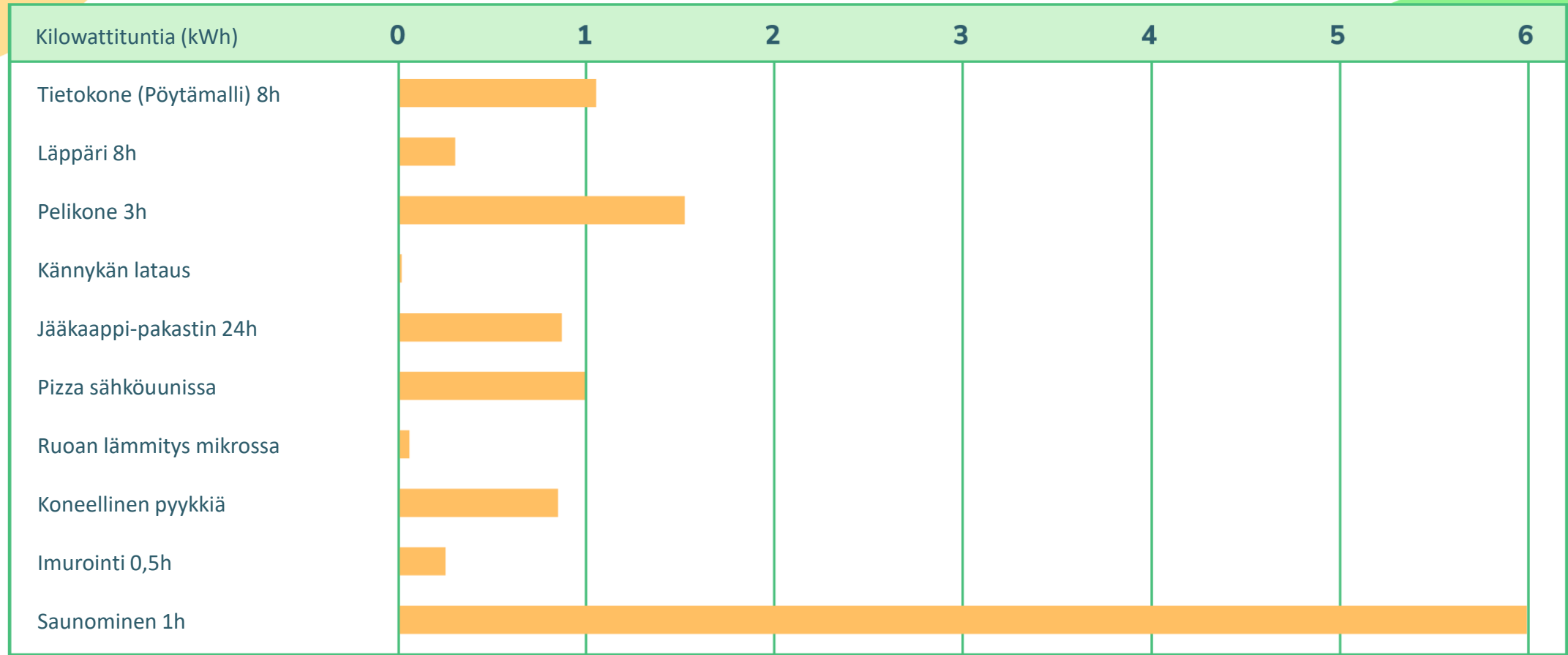
Lämmin vesi
20%

Kodin sähkölaitteet
30%

Näin sähköä kuluu päivässä arkisiin asioihin

Sillä on väliä, milloin käytät

- Sähkön hinta vaihtelee tunneittain tuotanto- ja kulutustilanteen mukaan
  - hinta määräytyy pohjoismaisessa sähköpörssissä
- Järkevintä on ajoittaa kulutus hetkiin, jolloin sähköä on saatavilla edulliseen hintaan.
  - kaikki hyötyvät ajoittamisesta sähkösopimuksesta riippumatta
  - sähkönkäytön siirtäminen huippukulutustunneilta edullisempaan aikaan vaikuttaa myös tuleviin sähkösopimusten hintoihin
  - sähkö on usein edullisempaa öisin ja viikonloppuisin, jolloin kulutus on vähäisempää
- Hintatietoja voi seurata esim. Fingridin Tuntihinta-sovelluksesta

Mitä voit tehdä kotona?

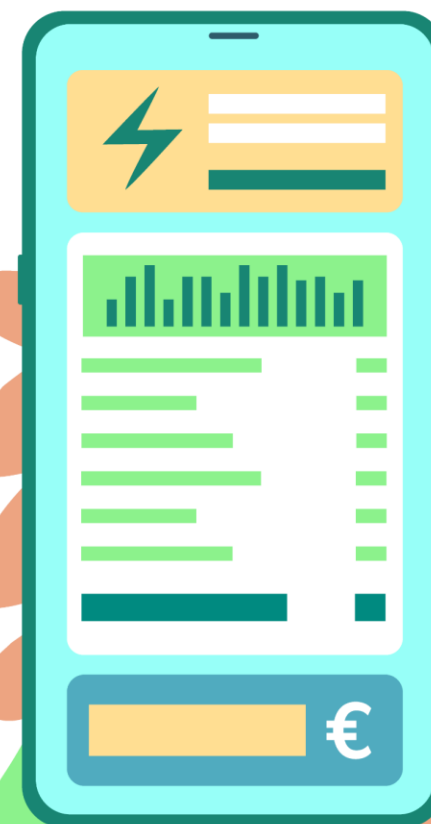
- Kiinnitä huomiota sähkölaitteiden käytön ajankohtaan.
Hyödynnä ajastustoimintoja esim.
  - astianpesukoneessa, pyykinpesukoneessa, sähkökiukaassa, kylpyhuoneen mukavuuslattialämmityksessä, ilmalämpöpumpussa, auton moottorin esilämmityksessä ja sähköauton latauksessa
- Mitä useampi laite on yhtäaikaaisesti päällä, sitä suuremman kulutushuipun ne aiheuttavat.

Näin teet sähkösopimuksen

Kotiin tarvitaan sähkösopimus. Opiskelija-asuntolassa tai vuokra-asunnossa sähkö voi kuulua vuokraan, jolloin sopimus on vuokranantajalla. Tavallisimpia sähkösopimuksia ovat:

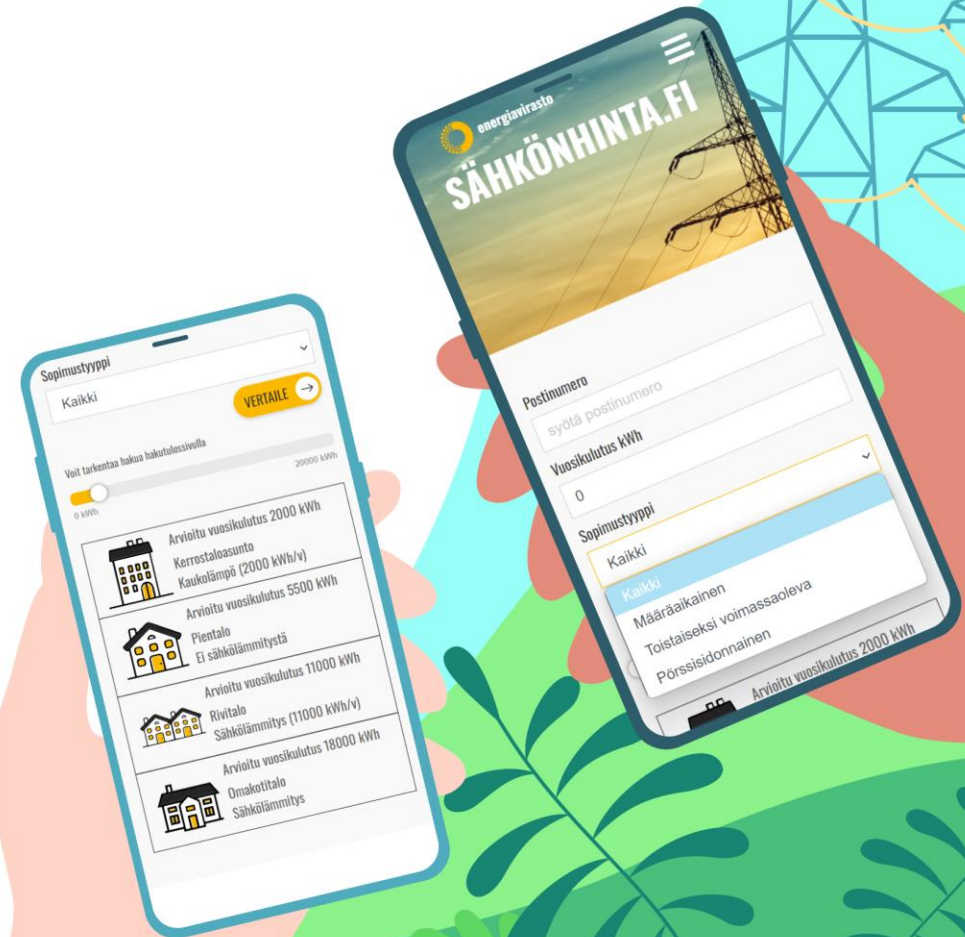
- **Pörssisähkö**
  - hinta vaihtelee tunneittain
  - pienentää kuluja, jos sähkönkäyttöä ajoittaa edullisille tunneille ja välttää kulutusta kalliin sähkön tunneilla
- **Kiinteähintainen sähkö**
  - hinta pysyy samana koko määräaikaisen sopimuskauden
  - ei tarvitse aktiivisesti seurata sähkön hintaa
- **Toistaiseksi voimassa oleva**
  - hinta voimassa toistaiseksi ja hinta voi muuttua kuukauden ilmoitusajalla
  - sopimuksen voi vaihtaa ja päättää joustavasti

Kaksi laskua sähköstä

Sähkölaskussa maksat sähköenergiasta ja sähkön siirrosta käyttöösi.

- **Sähkönmyyntilasku**
  - koostuu kuukausimaksusta ja sähköenergiasta kulutuksen mukaisesti
  - voit ostaa haluamastasi sähköyhtiöstä
  - vertaile sähkön toimittajia, hintoja ja sopimusehtoja: sahkonhinta.fi
- **Sähkönsiirtolasku**
  - sisältää perusmaksun ja siirtomaksun + sähköveron
  - näillä maksuilla jakeluverkkoyhtiö mm. rakentaa ja ylläpitää sähköverkkoja
  - jakeluverkko määräytyy asuinpaikkasi mukaan, etkä voi kilpailuttaa sitä

Energiansäästö

Kaikki yhdessä: kotona, vapaa-ajalla, koulussa ja yhteiskunnassa

Mitä hyötyä energiansäästöstä on sinulle?

- Energiaa säästämällä säästät myös rahaa.
- Kun tiedät mistä energiankäyttösi muodostuu, on helpompaa karsia tarpeetonta kulutusta.
- Vähentämällä energiankäyttöä pienennät omaa hiilijalanjälkeäsi.
- Jos sähkö, lämmitys ja vesi kuuluvat asunnon vuokraan, kohtuullisuus kulutuksessa on silti järkevää, jotta vuokrataso ei lähde nousuun.

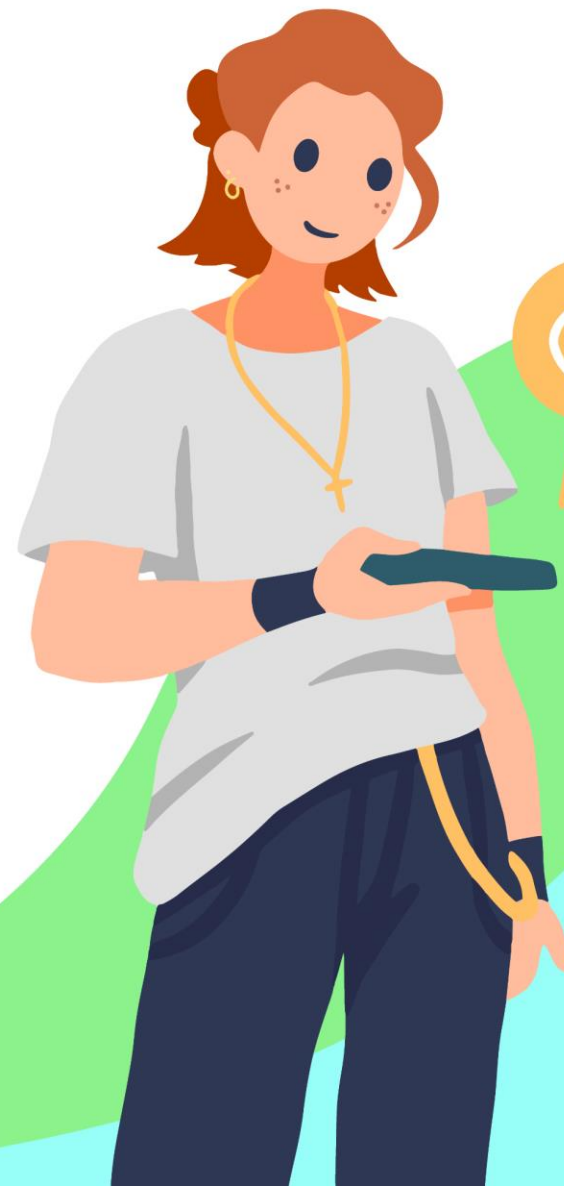
Mitä hyötyä energiansäästöstä on ympäristölle ja yhteiskunnalle?

- Energiantuotannosta, jakelusta ja käytöstä syntyy ympäristövaikutuksia. Niitä syntyy esim. kun:
  - erilaisia energialähteitä tuotetaan
  - sähköverkkoja rakennetaan ja ylläpidetään
  - öljyn ja kaasun kuljettamisesta jalostamoihin ja käyttäjille
- Fossiililla polttoaineilla tuotetun energian käyttö aiheuttaa ilmaston lämpenemistä
- Yhteiskunta sähköistyy, esimerkiksi polttomoottori-autoista siirrytään sähköiseen liikenteeseen.
  - tarvitaan enemmän puhtaasti tuotettua energiaa.
  - käyttöä ajoitetaan hetkiin, jolloin sähköä tuotetaan puhtaasti esim. tuulivoimalla.

Energiansäästö kotona

- Säädä huonelämpötilat oikein: oleskelutiloihin 20-22 °C, makuuhuone viileämmäksi.
- Vältä lämpimän veden juoksutusta: lyhennä suihkuaikaa, älä pese astioita juoksevan veden alla.
- Pese täysiä pyykki- ja tiskikoneellisia.
- Lämmitä ruoka mieluiten mikrossa uunin tai liedan sijasta.
- Sammuta virta viihdelaitteista käytön jälkeen.
- Sammuta valot huoneista, joissa et oleskele.
- Lämmitä sauna 70-80 °C:een ja mene lölyihin viiveettä. Sammuta kiuas heti saunomisen päätyttyä.

Energiansäästö vapaa-ajalla

- Kulje julkisilla, kävellen tai pyörällä. Järjestä kimppa-kyytejä niille reiteille ja matkoille, jotka kuljetaan autolla.
- Shoppaile vain tarpeeseen. Mieti, voitko lainata tai vuokrata laitteita tai vaatteita, joita käytät vain harvoin.
- Ole vastuullinen energiankäyttäjä myös kuntosalilla ja uimahallissa: vältä lämpimän veden tarpeetonta valuttamista, sulje huolellisesti ulko-ovi ja löylyhuoneen ovi kulkiessasi.
- Kierrätä ja korjaa. Käytöstä poistettavat sähkölaitteet kuuluvat elektroniikkaromun keräykseen, eivät sekajätteeseen.
- Vähennä ruokahävikkiä - ota lautaselle sen verran mitä syöt.

Energiansäästö oppilaitoksissa

- Sulje ovet ja ikkunat.
- Ilmoita ongelmista henkilökunnalle: huonosti sulkeutuvat ikkunat, jatkuvasti vuotava hana tai wc-istuin aiheuttavat turhaa kulutusta.
- Vähemmän digiä, irrota laitteet ja laturit pistorasiasta.
- Lyhyemmät suihkut ja tehokkaat käsipesut.
- Vähennä ruokahävikkiä.
- Viimeinen sammuttaa valot.

Energiafiksi yhteiskunta

Fossiilitonta ja uusiutuvalla energialla tuotettua energiaa on kaikkien tarpeisiin.

Yritykset parantavat toimintansa energiatehokkuutta ja hyödyntävät puhdasta energiaa.

Led-katuvalot säästävät sähköä. Kiinteistöissä on fiksu valaistuksen ohjaus.

Kotitaloudet tuottavat sähköä omaan käyttöön ja perustavat energia-yhteisöjä. Remonteissa parannetaan talojen energiatehokkuutta.

Tilojen ilmanvaihtoa, lämmitystä ja jäähdytystä ohjataan älykkäästi.

Liikenne sähköistyy. Fossiiliset polttoaineet vaihtuvat puhtaisiin energialähteisiin.

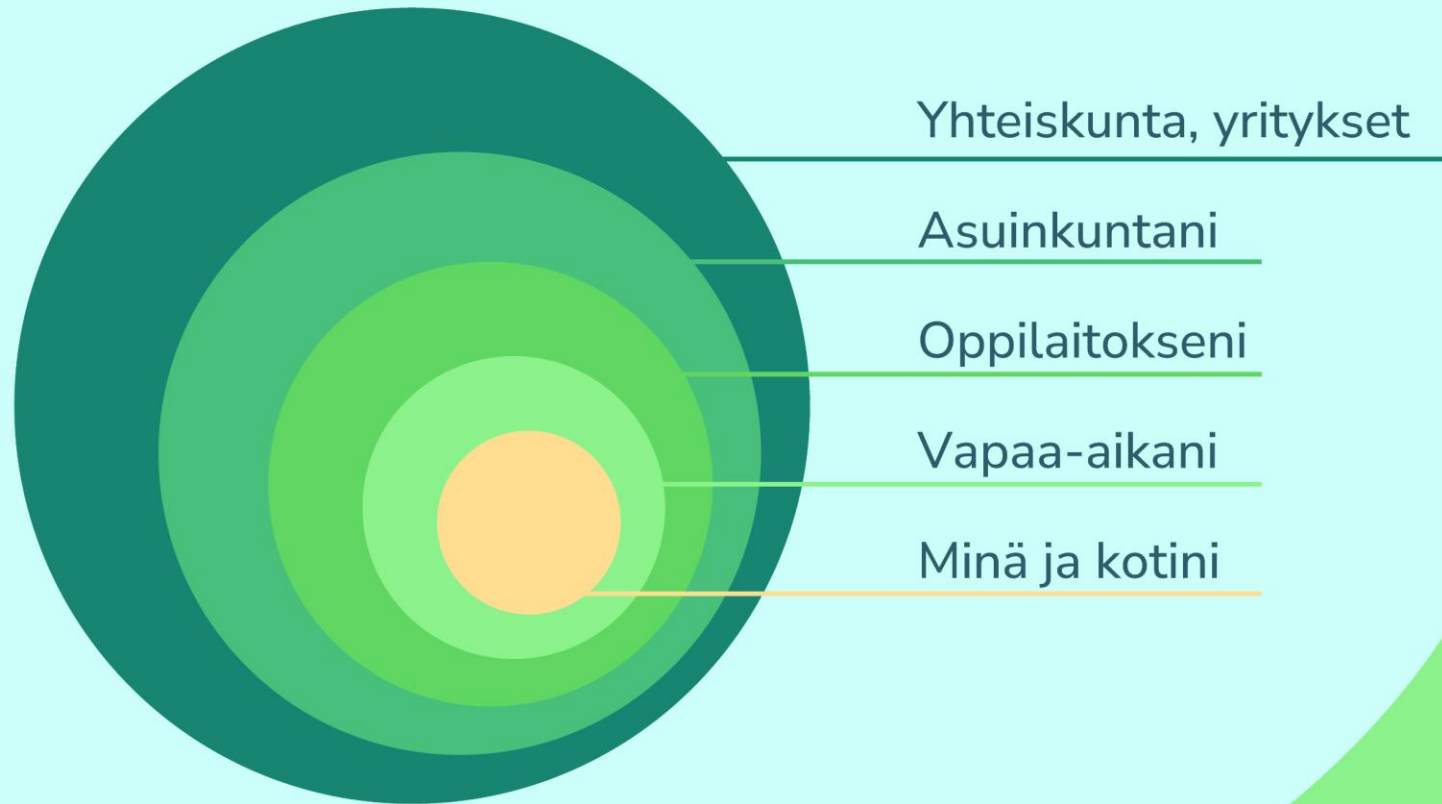

Kotiin pohdittavaksi

- Selvitä sähkönkulutuksesi
  - kuinka paljon ja milloin?
- Pohdi omaa energiankulutustasi.
- Miten sinä voit säästää energiaa?
- Mitä sähkönkäyttöä voit siirtää arkipäivien aamuista ja alkuilloista toiseen ajankohtaan?

Mietitään keinoja energiansäästöön

Pienilläkin teoilla on vaikutusta, kun energiankäyttöä tehostetaan kaikkialla yhteiskunnassa. Omilla kulutuspäätöksilläsi voit vaikuttaa laajasti.

Kiitos!

Joka vuosi viikolla 41

ENERGIAN
SÄÄSTÖVIIKKO

